

מוֹתָא דְאַתְגַּזְרַת עֲלֶיהָ, וְאַשְׁתִּיב מִנֶּיהָ הראו לו בזה כי מוות נגזר עליו וניצול ממנו, כמובא במסכת ברכות נו; והטעם כי אם היה רואה את הס"מ רוכב על הגמל זה היה הוראה כי יש עליו גזרת מיתה, אבל כאן שראה את הגמל לבדו זה מורה שניצול ממיתה (רמ"ק).

הס"מ רכב על הגמל והחטיא את אדה"ר וחוה וגרם מיתה לכל העולם
תָּא הָוִי, בא וראה כי הטעם שמצינו שנתרחקה רבקה מהגמל ולא ראינו שנתרחקה מהס"מ לפי שעיקר כח הטומאה הוא בגמל כדלקמן (רמ"ק) **הָאִי סְטָרָא דְמִסְאַבָּא אֶקְרִי הֵכִי** כי זה קליפת הגמל של צד הטומאה נקרא כך בשם גמל, **דְגָרִים מִיִּתָּא לְכָל עֲלָמָא** כי הוא גרם מוות לכל העולם, **וְהָאִי הָוִי דְאַסְטִי לְאַדָּם וְלְאַתְתִּיהָ** וזה היה שפיתה את אדם ואשתו לחטוא בעץ הדעת, **וְהָהוּא דְרָכִיב עֲלֶיהָ אִיהוּ סְמָא"ל** ואותו שרכב על הגמל דקל"י הוא הס"מ [ק"ב], **וְאִיהוּ אַתָּא לְמַטְעֵי עֲלָמָא, וְגָרַם מוֹתָא לְכָלָא** והוא בא להטעות את העולם וגרם מוות לכולם. **וּבְגִינן כִּן אַתָּא**

אור הרשב"י

הבריות שברא הקדוש ברוך הוא ולא מצא חכם להרע בנחש, שנאמר (שם ג, א) והנחש היה ערום מכל חית השדה. והיה דמותו כמין גמל, ועלה ורכב עליו. והיתה התורה צווחת ואומרת, ס"מ עכשו נברא העולם ועת למרד במקום, בעת בפרום תמריא ואיוב למ, יח. רבון העולמים תשחק לפוס ולרכבו.

[ק"ב] ובענין הרכיבה של הס"מ על קל"י הגמל כתב בפרקי רבני אליעזר (פרק יג) וז"ל: מלאכי השרת אמרו אם אין אנו באים בעצה על אדם שיחטא לפני בוראו, אין אנו יכולין בו. והיה ס"מ השר הגדול שבשמים, וחיות ושרפים משש בנפים, וס"מ משמים עשרה בנפים. לקח את הפת שלו ונרד, ורצה כל

הלימוד היומי

וְשָׁלִיט עַל כָּלֵא וּמִשׁוֹם כִּךְ בֵּא וְשִׁלַּט עַל כּוֹלָם, וְכֵן קִלְיִי הִגְמַל שֶׁהוּא עֵיקַר כַּח
הַטּוֹמָאָה הַפּוֹעֵל בְּאָדָם אֵינוֹ יִכּוֹל לַפְעוֹל בְּאָדָם. אַתָּם אֵיִהוּ אֲמֹשִׁיךְ לֵיהּ
לְגַבִּיהּ אֵלֵא שֶׁהָאָדָם הוּא הַמְּשִׁיךְ וְהַשְּׁלִיט אֲצֵלוֹ אֵת הַקִּלְיִי ע"י שֶׁנִּמְשַׁךְ אַחֲרֵי הַתְּאוּוֹת
וְהַחֻמְרִיּוֹת (רמ"ק), וְכִיּוֹן דְּאֵיִהוּ אֲמֹשִׁיךְ לֵיהּ לְגַבִּיהּ וּלְפִי שֶׁהוּא
הַמְּשִׁיךְ אֵת הַקִּלְיִי עֲלָיו, כִּדְרִין אֵיִהוּ אֲתִמְשֶׁךְ אֲבַתְרִיִּיהּ אִז הוּא הָאָדָם
נִמְשַׁךְ אַחֲרֵי הַקִּלְיִי, עַד דְּאֲסִי לֹזֵן עַד שֶׁהִס"מ הִיטָה אֵת הָאָדָם מִדֶּרֶךְ הַיִּשְׂרָאֵל.
וּבְגִין כִּךְ אָמַר שְׁלֹמֹה וּמִשׁוֹם שֶׁהַמְּשַׁכֵּת הַקִּלְיָפָה תְּלוּיָהּ בְּאָדָם, לְכֵן יַעֲזֹ
שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ לְאָדָם וְאָמַר בְּמִשְׁלֵי (ה), וְאַל תִּקְרַב אֶל פֶּתַח בַּיִתָּהּ אֲפִילוֹ
רַק אֶל פֶּתַח הַבַּיִת אֶל תִּקְרַב כִּי בְּהַתְּקַרְבוֹת אֶל הַפֶּתַח הוּא מִמְּשִׁיךְ עֲלָיו אֵת כַּח הִס"מ כְּמוֹ
שֶׁאָמַר בְּהַמְּשַׁךְ [קִיג], דְּכָל מֵאֵן דְּאֲתִקְרִיב לְבֵיתָהּ שְׁכַל מִי שֶׁהַתְּקַרְב

אור הרשב"י

הַיִּסּוּרִים עֲצֻמִּים, וְיֵשׁ סִיּוּגוֹתֵיהֶם וְהֵם הַגְּזֵרוֹת
וְהַמְּשִׁמְרוֹת שֶׁגִּזְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה עַל
כָּל יִשְׂרָאֵל, וְיֵשׁ הַהֲרַחֲקִים שְׂמוּמֵל עַל כָּל
פְּרוּשׁ וּפְרוּשׁ לַעֲשׂוֹת לֵהוּיֹת כּוֹנֵם בְּתוֹךְ שְׁלוֹ
וּבִנְיָה גְדָרִים לַעֲצֻמוֹ, דְּהֵיִינוּ, לְהַנִּיחַ מִן
הַהִיתָרִים עֲצֻמִּים שֶׁלֹּא נִאֲסְרוּ לְכָל יִשְׂרָאֵל
וּלְפְרוּשׁ מֵהֶם כְּדֵי שִׁיְהִיָּה מְרוּחָק מִן הָרַע
הַרְחָק גְּדוֹל. עכ"ל. הֵרִי שֶׁהַפְּרִישוֹת הֵי
שִׁיְהִיָּה הָאָדָם מְרוּחָק עֲצֻמוֹ מִן הַדְּבָרִים
הַמְּתַרְסִים הַקּוֹשְׁרִים הָאָדָם לַעֲלוֹם הַזֶּה
וְגוֹרְמִים לוֹ לֵהוּיֹת קְרוֹב לַעֲבִירָה.

[קִיג] וְכַמִּשׁ הַמְּסִילֹת יִשְׂרָאֵל בְּכַרְפָּק יֵג וְזו"ל:
וְהֵנָּה כָּלֵל הַפְּרִישוֹת הוּא מֵה שֶׁאֲמָרוּ זְכוֹרֵנוֹם
לְבִרְכָה (יְבָמוֹת כ, א) קִדְּשׁ עֲצֻמָּךְ כְּמוֹתֵךְ לְךְ,
וְזֹאת הֵיא הוֹרָאתָה שֶׁל הַמֶּלֶךְ עֲצֻמָּה,
פְּרִישוֹת, רוּצָה לֹמַר, לֵהוּיֹת פּוֹרֵשׁ וּמְרַחֵק
עֲצֻמוֹ מִן הַדְּבָר, וְהֵיִינוּ, שֶׁאֲסוּר עַל עֲצֻמוֹ דְּבַר
הִיתָר, וְהַכּוֹנֵה בִּזְהָרָה לְשֶׁלֹּא יִפְגַּע בְּאִיסוּר עֲצֻמוֹ.
וְהַעֲנִין, שְׁכַל דְּבַר שִׁיּוּכַל לְהוֹלֵד מִמֶּנּוּ גְרַמַּת
רַע אֵף עַל פִּי שֶׁעֲשִׂיָּו אֵינוֹ גּוֹרֵם לוֹ זֶה נִקְרָא
פְּרִישוֹת וְכָל שְׁכֵן שִׁיִּקְרָא פְּרוּשׁ שִׁיתְרַחֵק
מִמֶּה שֶׁאֵיִנְנוּ רַע מִמֶּשׁ, יִרְחַק וּפְרוּשׁ מִמֶּנּוּ.
וְהַתְּכוּנָה וְתִרְאָה שִׁישׁ כֵּאֵן שְׁלוֹשׁ מִדְּרָגוֹת: יֵשׁ

הַלִּימוֹד הַיּוֹמִי

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / הצלחה טל' 02-6249000

לביתה, כִּדִּין אִיהִי נִפְקֶת וּמִתְקַשְׁרֶת וְאֶת־מִשְׁכַּת אֶבְתָּרֶיהָ

אז היא יוצאת ונקשרת ונמשכת אחריו להחטיאו ולהפילו.

רבקה הצליחה להחליש כח הס"א ותוקף הדין הקשה אבל לא לגמרי ומהם יצא עשו ותולדותיו

וְעַל דָּא רַבְקָה וְעַל כֵּן רַבְקָה הַשְּׂמִיטָה עֲצָמָה מֵעַל הַגְּמַל, כִּד חֲמָאָת

כאשר ראתה דִּהְוָה לִיהָ לְאֶת־דַּבְּקָא בְּסִטְרָא דִּדִּינָא

קְשִׁיָּא שהיה לה להדבק ביצחק שהוא מבחינת צד הדין הקשה מידת הגבורה. כִּיּוֹן

דִּחֲמָאָת לִיהָ לְיִצְחָק בְּרֹזָא דִּדִּינָא קְשִׁיָּא וכיון שראתה את יצחק

בסוד הדין הקדוש הקשה, וְחֲמָאָת דִּמְהֵהוּא סִטְרָא נֶפֶק דִּינָא

אֶחָרָא תַּקִּיפָא וכן ראתה שמאותו צד של הדין הקשה הקדוש שיצחק אחוז בו,

יצא בחינת סיגים והם דין אחר תקיף מצד הקלי', מְוִזְהָמָא דְדַהְבָּא מְוִזְהָמָת

הזהב הקדוש משתלשלים סיגים ומהם יצא עשיו ותולדותיו (רמ"ק), כִּד חֲמָאָת

הַאִי, מִיַּד וכשראתה את העניינים האלו מיד קיימה בעצמה וְתַפּוּל מֵעַל

הַגְּמַל, בְּגִין לְאֶת־רַפּוּי מִן דִּינָא מְהֵהוּא זוֹהָמָא כדי לרפות

ולהחליש את האחיזה מהדין של אותה זוהמא, מ"מ לא יכלה להשבית לגמרי את כח הקלי'

ולכן יצא עשיו [קיד]. כְּתִיב ועל קליפת הגמל כתוב בישעיה (סו) קוֹל יְהוָה

אור הרשב"י

[קיד] וענין נפילת רבקה אימנו מהגמל שהוא

ענין התפרדות מהקליפה, מסביר המאור

ושמש שהענין הוא כך, כי כיון שרבקה

הלימוד היום

מִשְׁלֵם גְּמוּלָה לְאֵיבָיו, מִתְּהוּא זֹהֶמָא לאויבים הנדבקים באותה

זוהמא של קליפת הגמל, ולכן נקרא שמו גמל כי בחטא שהוא גורם לאדם שיקבל גמול על

חטאו.

אור הרשב"י

גדולים מאד, יפול עליו הבושה, שהוא מתבייש ממעשיו ומדותיו, ויִרְאֶה לְתַקְנָם ולעבוד עבודת ה' ביתר שאת וביתר עוז, זה הוא התועלת הבא להנוסעים להצדיקים. והנה ידוע, שיצחק הוא מדת 'ירָאָה' – עולם הַתְּשׁוּבָה, שהיה הוא מנהיג בני דורו שִׁיִּירָאוּ מאד מפני הקדוש ברוך הוא, ויעשו תשובה על מעשיהם.

וזה מרמז לנו הפסוק ותשא רבקה את עיניה ותרא את יצחק ותפול מעל הגמל, 'גמל' הוא לשון גמול, היינו שנפלה ממדריגתה הראשונה, שסברה שעשתה עד עתה שום גמול ומעשים טובים בעולם, נפלה מזה ובאתה לעולם התשובה, כאשר אמרנו, שזה התועלת נמשך להבאים אצל הצדיק. וזה מרמז לנו רש"י שראתה אותו הדור ותוהא רצה לומר, הדור מלשון 'הַדְרִי בֵי', שראתה מדריגתו לשוב אל ה' בתשובה שלימה, וְתוֹקֵא על מעשיו הראשונות, לְתַקְנָם בְּיָתֵר שאת ויתר עוז, ובאתה לעולם התשובה – עולם הבינה, אשר מתפשטין מִשָּׁם המשים שערי בינה, וצריך לְהִשָּׁב באמת לתקן כולם. עכ"ל.

כמו יצחק אבינו ע"ה, וקל"י הגמל הוא רמז למחשבה הנופלת בלב האדם שהוא עשה איזה גמול ומעשים טובים בעולם ועי"כ הוא נגמל מלהוסיף עוד בעבודת ה', אולם כשמגיע אל הצדיק ורואה את מדרגתו הגבוהה של הצדיק, אזי הוא נופל בו מאחיזתו במחשבה זו שהיא בחינת קל"י הגמל, ומקבל עליו לגמול יותר במעשיו ולהוסיף בעבודת ה', וז"ל המאור ושמש (חיי שרה): וּתְשָׂא רַבְקָה אֶת עֵינֶיהָ וַתִּרְא אֶת יִצְחָק וּגְו'. וַתִּקַּח הַצְּעִירָה וַתִּתְקַסֵּם. ופירש רש"י, ותרא את יצחק שראתה אותו הדור וְתוֹקֵא וכו', הלשון 'הדור ותוהא' צריך ביאור.

והנראה לומר בדרך רמז, דהנה התועלת הנמשך להנוסע אל הצדיקים הוא, דהנה כָּל הַדְרֵךְ אִישׁ יֵשֶׁר בְּעֵינָיו, ובפרט הלומד ועוסק בעבודה – יִדְמָה בנפשו שכבר הוא במדריגת צדיק. אמנם, כשבא אצל הצדיק, נופל עליו פחד ומורא, ורואה אז שמעשיו אין נחשבים כלום, ונופל ממדריגתו שהיה נחשב בעיניו לצדיק ובעל מדריגות, ובא למדריגת תשובה, לפשפש במעשיו, ורואה שאינם כהוגן. וגם כשרואה עבודת הצדיק שהם

הלימוד היומי

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / הצלחה טל' 02-6249000